

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS SISTEMOS ĮSTATYMO NR. I-552 13¹ IR 59 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMOGAUS MIRTIES NUSTATYMO IR KRITINIŲ BŪKLIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-157 15¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮSTATYMO NR. IX-1672 45 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMOGAUS AUDINIŲ, LĄSTELIŲ, ORGANŲ DONORYSTĖS IR TRANSPLANTACIJOS ĮSTATYMO NR. I-1626 2, 5, 7 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS RADIACINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. VIII-1019 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 5¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MEDICINOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1555 4 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGIJOS PRAKTIKOS IR BURNOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. I-1246 2 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAPILDOMOSIOS IR ALTERNATYVIOSIOS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-2771 9 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SLAUGOS PRAKTIKOS IR AKUŠERIJOS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. IX-413 5 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRAKTIKOS ĮSTATYMO NR. XIII-3222 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1343 7 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. IX-886 21, 26 IR 43 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 45¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAUJO DONORYSTĖS ĮSTATYMO NR. I-1611 2, 4 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 13¹ ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 15¹ straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo Nr. IX-1672 45 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo Nr. I-1626 2, 5, 7 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo Nr. VIII-1019 5 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo 5¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos odontologijos praktikos ir burnos priežiūros praktikos įstatymo Nr. I-1246 2 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos papildomosios ir alternatyviosios sveikatos priežiūros įstatymo Nr. XIII-2771 9 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos slaugos praktikos ir akušerijos praktikos įstatymo Nr. IX-413 5 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros praktikos įstatymo Nr. XIII-3222 5 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 7 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 21, 26 ir 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymo, ir Lietuvos Respublikos kraujo donorystės įstatymo Nr. I-1611 2, 4 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektais (toliau – Įstatymų projektai) sprendžiamos problemos:

2024 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo naujai redakcijai (2023 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-2436) ir įgyvendinant šiuo įstatymu įtvirtintus pakeitimus, siekiama:

1) sumažinti ilgai trunkančius biurokratinius registrų ir informacinių sistemų steigimo ir jų nuostatų tvirtinimo procesus, nuostatus tvirtinant registrų ir informacinių sistemų valdytojų įsakymais, o ne Vyriausybės nutarimais;

2) optimizuoti informacinių sistemų valdymo organizacinę struktūrą bei užtikrinti efektyvų ir saugų duomenų valdymą registrų (kadastrų) ir valstybės informacinių sistemų veiklą reguliuojančiuose įstatymuose numatant už tai atsakingus duomenų valdytojus;

3) užtikrinti duomenų tvarkymo skaidrumą ir aiškumą bei išvengti perteklinio duomenų rinkimo ir tvarkymo, registrų veiklą reguliuojančiuose įstatymuose aprašant registrus sudarančius duomenų rinkinius;

4) pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimus aprašyti duomenų teikimo apribojimus, duomenų atvėrimo naudoti pakartotinai sąlygas, registro duomenų viešumo ir objektų registravimo sąlygas;

5) patikslinti vartojamas sąvokas, atlikti kitus reikalingus korekcinius veiksmus.

Taip pat Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme siekiama atsisakyti besidubliuojančių nuostatų dėl teisės aktų įsigaliojimo, kuriuos reglamentuoja Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymas, o Lietuvos Respublikos kraujo donorystės įstatyme, siekiant optimizuoti Kraujo donorų registro veiklą, registro informacinės sistemos valdytoju skiriamas Higienos institutas, o siekiant teisinio aiškumo ir tikslumo, patikslintos šiame įstatyme vartojamos sąvokos bei atlikti kiti techninio pobūdžio patikslinimai.

Įstatymų projektų tikslas – suderinti sveikatos srities registrų ir valstybės informacinių sistemų veiklą reguliuojančių įstatymų nuostatas su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu ir įtvirtinti naują valstybės informacinių išteklių valdysenos ir valdymo modelį.

Įstatymų projektų uždaviniai:

1 uždavinys – įgyvendinti 2025 m. sausio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje priimtą protokolinį sprendimą (2025 m. sausio 29 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės positarimo protokolas Nr. 3) pavesti ministerijoms parengti ministrams pavestose valdymo srityse veikiančių registrų (kadastrų) ir valstybės informacinių sistemų veiklą reguliuojančių įstatymų, kuriuose nustatyta, kad registrus (kadastrus) ir valstybės informacines sistemas steigia, reorganizuoja, likviduoja arba jų nuostatus tvirtina Vyriausybė, pakeitimo projektus;

2 uždavinys – įgyvendinti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimus registrų (kadastrų) ir valstybės informacinių sistemų veiklą reguliuojančiuose įstatymuose nurodyti atsakingus duomenų valdytojus ir aprašyti registrus sudarančius duomenų rinkinius, objektų registravimo pagrindus ir sąlygas bei įvertinti registrų priskyrimą tinkamai informacinių sistemų rūšiai pagal juose tvarkomus duomenis.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektus inicijavo ir parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu keičiamuose įstatymuose:

- nustatyta, kad registrus (kadastrus) ir valstybės informacines sistemas steigia, reorganizuoja, likviduoja arba jų nuostatus tvirtina ir tvarkytojus skiria Vyriausybė;
- nėra aprašyti registrus sudarantys duomenų rinkiniai;
- nėra aprašyti duomenų teikimo apribojimai, duomenų atvėrimo pakartotinai naudoti sąlygos, registro duomenų viešumo ir objektų registravimo sąlygos.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Priėmus siūlomus įstatymų pakeitimus bus sumažinta biurokratinė našta, ženkliai pagreitės sveikatos srities registrų ir informacinių sistemų nuostatų atnaujinimo procesai, atsiras galimybė greičiau atlikti ir pačius mažiausius reikalingus keitimus, kadangi toliau išvardytų registrų ir

informacinių sistemų nuostatų keitimai galės būti tvirtinami registrų ar informacinių sistemų valdytojo įsakymais:

- 1) Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos;
- 2) Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro;
- 3) Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro;
- 4) Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorų bei recipientų registro;
- 5) Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro;
- 6) Valstybės informacinės sistemos, skirtos sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų duomenims tvarkyti;
- 7) Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro;
- 8) Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų registro;
- 9) Kraujo donorų registro.

Pažymėtina, kad šiuo metu esantis Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registras iš esmės labiau atitinka valstybės informacinės sistemos požymius, kadangi jame išduodama ir registruojama tik dalis sveikatos priežiūros specialistų praktikos licencijų. Kita dalis sveikatos priežiūros specialistų licencijų ir visos farmacijos specialistų licencijos išduodamos kitose informacinėse sistemose (Lietuvos Respublikos odontologų rūmų informacinėje sistemoje ir Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos informacinės sistemos), t. y. automatinėmis integracijomis būdu iš šių sistemų patenka į Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registrą, iš kurio duomenys apie visas licencijas teikiami Licencijų informacinei sistemai, kuri yra valstybės informacinė sistema. Atsižvelgiant į tai, Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo Nr. I-1555 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekte nustatoma, kad keičiamuosiuose įstatymuose įtvirtintas Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registras nuo 2027 m. sausio 1 d. yra likviduojamas, o jo duomenys yra perduodami į Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 17 punkte nurodytą valstybės informacinę sistemą, skirtą sveikatos priežiūros, kitos sveikatinimo veiklos bei farmacijos specialistų profesinės kompetencijos įgijimo ir tobulinimo bei profesinės veiklos duomenims kaupti (Lietuvos sveikatos priežiūros specialistų kompetencijų platformos informacinę sistemą).

Odontologijos praktikos ir burnos priežiūros įstatyme bus patikslintos „burnos priežiūros praktikos licencijos“ ir „odontologijos praktikos licencijos“ sąvokos, o Kraujo donorystės įstatyme bus patikslintos „kraujo donoro“ ir „kraujo donoro kraujo“ sąvokos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo teigiamos pasekmės nurodytos aiškinamojo rašto 4 punkte, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymų nuostatų įgyvendinimas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymų nuostatų įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai neturės.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Iki Įstatymų projektuose nustatytų terminų turės būti priimti sveikatos apsaugos ministro ar jo įgaliosios institucijos įsakymais tvirtinami Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro, Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro, Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorų bei recipientų registro, Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro, Valstybės informacinės sistemos, skirtos sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų duomenims tvarkyti ir Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų registro nuostatai bei Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos direktoriaus įsakymu tvirtinami Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro nuostatai.

Taip pat reikės pakeisti arba pripažinti netekusiais galios šiuos Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, kuriais buvo patvirtinti 4 punkte minimi registrai ir informacinės sistemos:

1) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 7 d. nutarimą Nr. 1057 „Dėl Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“;

2) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 709 „Dėl Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“;

3) pakeisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimą Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro nuostatų patvirtinimo“;

4) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. rugpjūčio 23 d. nutarimą Nr. 961 „Dėl Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorų bei recipientų registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“;

5) pripažinti netekusiu galios 1999 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr. 651 „Dėl Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“;

6) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. birželio 23 d. nutarimą Nr. 690 „Dėl Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registro reorganizavimo ir Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų praktikos licencijų registro nuostatų patvirtinimo“;

7) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 11 d. nutarimą Nr. 968 „Dėl Lietuvos Respublikos draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro steigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“;

8) pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 18 d. nutarimą Nr. 1207 „Dėl žinybinio Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymų projektų nuostatos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai bei Europos Sąjungos teisei neprieštarauja.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Priėmus Įstatymų projektus įstatymams įgyvendinti lydimųjų aktų rengti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymams įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų neprireiks.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai žodžiai: nėra.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
